

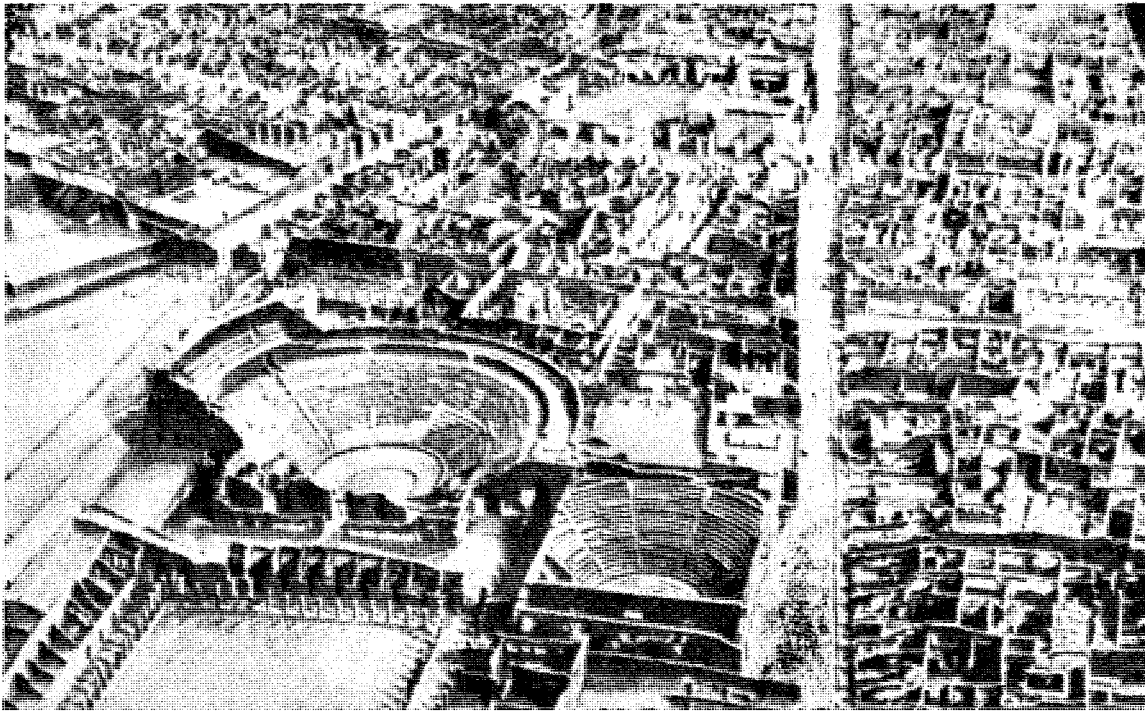
FOLK OG LAND

NR. 10 — 8. ARGANG

LØRDAG 14. MARS 1959

LØSSALG 65 ØRE

De allierte bombet også det utgravede Pompei! Ny strid på Cuba

150 bomber anrettet de forferdeligste ødeleggelser blant de uerstattelige kulturskatter

«Trødde» ruinene var besatt av tyskerne

En forferdet verden har hørt om hvorledes Vestens allierte barbarer ødela en av menneskehetens store kulturskatter, klostret i Monte Casino under sin fremrykning i Italia. En «trødde» klostret var besatt av tyskerne — tiltross for at de hadde forsikret om det motsatte — og så regnet det med stål og sprengstoff og fosfor over dette som ikke lar seg erstatte.

Alle aviser, som ellers er så opptatt med det onde som ble begått under krigen, tier hårdnakket om denne skjenselsdåd, men vi går ut fra at den innerst inne i alle kulturmenneskers hjerter sitter som et litet arr på samvittigheten.

Og så var det ikke engang den eneste skjenselsdåd som ble begått mot menneskehetens felles kulturreie under dette barbariske felttog. En bok som kom på Aschehous forlag til jul «Mennesker og Guder i 5000 år» av C. W. Ceram forteller sån en passant om en annen unødig voldsgjerning begått av de makter hvis representanter satt på den gale plassen i Nürnberg. Det dreier seg her om noe en ikke engang har våget å la menneskene få vite noe om gjennom aviser og kringkasting, det kan bare smugles inn

i halv- og helvitenskapelige bøker. Vi overlater her ordet til Ceram:

Den 20. august år 79 e. Kr. ga Vesuv fra seg dumpe drønn, fuglene forstummet og kveget slet i lenkene i stall og fjøs. Den 24. august — det var en strålende morgen — lød plutselig et fryktelig tordenbrak, solen ble borte, Vesuvs topp delte seg, ild og røk slo opp og regnet strømmet ned over de rike byene i Pompei og Herculaneum, og lavaelver brøt seg vei i gatene. Herculaneum ble valset med midt i sitt travle liv og dekket av en lavastrøm som mange steder stivnet til i femten meters høyde. Pompei ble begravd i grus, pimpsten og glødende aske. Og over begge byene senket det seg tunge svoveldamper som kvalte alt liv. Den tredje dag, da solen atter gikk opp, var jorden rundt Vesuv dekket av hvit as-

Avstøpning etter en lenket hund som oimkom for 1900 år siden i Pompei.

ke, som et uhyre likklede, for byene Pompei og Herculaneum var sporløst forsvunnet.

Vårt bilde viser et fotografi av en modell av den gjenutgravde by Pompei som den var ca. 1900 e. Kr. I forgrunnen det store og lille teater, til venstre Forum Triangulare. Man fester seg straks ved noe som

Forts. s. 8.

Det triste ved Hetle-saken var at NS gav ham oppreisningen!

Sier stortingsmann
Gunnar Garbo

Stortinget har endelig somlet seg til å gi Ole M. Hetle en billighetserstatning på den svimlende sum av en hel stortingsmannsgasje, 50 000 kroner. Hetle ble som kjent dømt for drap i 1907 og sonet 7 år i fengsel. Siden har han forgjeves forsøkt å få saken opp igjen og han fikk god hjelp av den utrettelige Hans Seland. Det var som å støte hodet mot en mur alle steder — domstolenes prestisje tålte formodentlig ikke en opphevelse av den gamle dom. Først under NS-styret lykkedes det Hetle å få saken opp påny og han ble frifunnet. I 1945 forsøkte en å få omstyrtet denne frifinnelse under påberopelse av at retten var «politisk», men det gikk ikke. En måtte slå fast at dommen var avsagt uten politiske motiver.

(Forts. s. 7).

Fidel Castro og Rafael del Pino er røket uklar, og begge to mistenkes for et mord i Bogota i 1948

I Colombia holdes den tidligere president Pinilla fengslet trass i at han frivillig vendte tilbake mot fritt leide

Avisen «Miami News», Miami, USA, bringer i dag en melding om at det i denne by organiseres en ny cubansk revolusjonær bevegelse rettet mot Fidel Castros regjering. Det er en 32-årig tidligere kampfelle av Castro som står for organisasjonen. Han sier at 26. juli bevegelsen nå er kommet under kommunistisk innflytelse. Rafael del Pino uttaler videre at Castro nå ikke er noe annet enn et simpelt instrument for hans kamraters kommunistiske formål, blant dem hans bror Raul, argentineren «Che» Guevara og mange flere som danner hans generalstab. «Jeg beklager den endrede situasjon, for jeg holder av Fidel som min egen bror», sier Pino, «men sannheten er at han nå ikke er noe annet enn en marionett». Pino forlot 26. juli bevegelsen på grunn av «ideologiske uoverensstemmelser» med Guevara og Raul Castro. «Vi vil bare ha sikkerhet for at Cuba ikke kommer på kommunistiske hender. Fidel har ennå tid til å eliminere kommunistfaren og vi har ennå tid til et hemmelig motstandsarbeide mot hans regjering, dersom den ikke blir renset», slutter Fidel Castros gamle våpenbror og venn.

Forøvrig meldes det fra den

En av Castros bakmenn.

colombianske hovedstad at myndighetene der overveier i innkale frigjøringshelten Fidel Castro til et forhør i den 11 år gamle saken om mordet på den liberale leder Jorge Gaitan i Bogota 1948. Fidel Castro og Rafael del Pino oppholdt seg begge på åstedet for den berømte bogotazo morddagen, og ifølge sjefen for Colombias hemmelige sikkerhetspoliti befant de to frihetsskjempere like før forbrytelsen fant sted seg i selskap med Gaitans morder, hvilken selv ble drept i folkemengden etter sin udåd. Politimannen har gitt ut en bok for å bevise at kommuniste-

(Forts. s. 6).

Castro får bruk for den norske ammunisjon.

Mina Øvsteli:

Generalforsamling på kjøkkenet

Hu Marja Engvoll kom inn tel meg en dag je nettopp hadde vaska opp etter middan. Nå er itte hu Marja den som je er glast for å se i huset mitt, men je ba a da sette seg, så skulle det bli en kopp kaffi. En skal je være gjestfri, veit je, det er skikken her på landet. Hu var så bli som ei padde i sola, hu Marja og når hu er slik veit je at hu har noe ekstra leit å si. Er hu på det blieste, da er det strast før hu hogger, akkerat som ormen. Og rektig nok.

Som vi satt der og kosa oss med kaffien og litt biteti fra julebaksten sa a så lekkert og fint:

Stakkars deg Mina, som itte kan skrive i blaene lenger, det må vera tongt for deg.

Jaså, tenkte je, er det der du har det, som værst idag.

Kan je itte skrive, sier du? Meiner du je har mista evnen til det? Eller håss?

Å nei, det har du vel itte, men ingen vi ha det, du skriver, kan je tenke meg. Hu sukka og himla med auene så innerlig medfølende. Før skreiv du opp av vegger og ner av stolper. Ja, når je skal si meininga mi, så var det nesten en skam. Det var bare bart at noen ville koste trøkk på det.

Bliere og bliere vart a i fjeset. Je tidde ei stønn. Så sa je: Du Marja, nå skal je fortelje ei historie om deg og hu Anna Skjeive. Ja, je skal bare minne deg på, den teldragelsen, forresten. Dere har aldri kunnet forlikes du og hu Anna. Begge vil dere være den grommeste. Men dere er så blie og søte mot hverandre når dere råkest at det er reine honninga, men unneran ligger det bare idel forgift. Det var å regne for den kalde krigen. Men ein gong var dere godt forlikte og det var da dere forfølte hu Stina Stein, hu som budde i Heljastua. Det var en stygg strek. Hu Stina hadde aldri vært NS, men mannen hennes blei henta utav dessa heimefronkara og satt i fengsel, enda alle visste at han aldri hadde gjort et menneskje fortred. Dere var så leie mot henne og ongene at de telslutt måtte reise tor bygda. Det var du og hu Anna som sette igang spetaklet. Da var dere venner da. Je veit noe mere også je. Du sto på kjerkebakken strast krigen var slutt og sa, at nå skulle du og mannen din få stor gard, dere skulle fløtte tel Øvsteli, og han Even og a Mina bli tenestfolk hos dere. Je veit detta frå en som sto og hørte på. Det ville være gromt naturligvis å få bytte om den steinrøysa tel gard som dere har med et mønsterbruk som Øvsteli. Men dengang ei, det blei itte noe av den gangen.

Men telbars til deg og a Anna. Huser du den gongen den kalde

krigen blei varm? Det var tile på høsten. Du og hu satt her på kjøkkenet og drak kaffi akkurat som vi nå. Dere to prata og smiska og var giftige mot hverandre. Men så snudde det brått. Det var noe du sa som fikk det tel å renne over for hu Anna.

Du har plokka opp all tyttebæra i skauen min, sa a.

Å langt ifra.

Jo, je såg du gikk over tyttebærrabben igår, og da je kom dit idag var det itte bæra att.

Nei, je gikk bare en snarveg over der til skauen vår. Det må være andre som har tatt de fillebæra di.

Og dette trur du at du kan innbille meg. Å nei du. Men nå skal je for ein gongs skull seie deg å du er for noe. Du er ei tjuemærr, eit forjorda asen er du, og lat og tosaket og full utav eder og galde.

Men da blei a Anna reint vill.

Og du da, du er verre enn Bileams esel og Hitler og Mussolini og Stalin og Dølls og Eisenhauer og heile kostebinderiet tilsammens, det er du.

Da blei det rekti månelyst på kjøkkenet mitt. Det var kanskje detta med Bileams asen som traff mest. Du flaug rett i synet på a Anna og tok et kraftig tak i hår, toppen hennes, og hu er itte den som finner seg i svert mye, hu tok igjen og det blei et lurveleven utav verste slag. Slikt slagsmål har jeg aldri sett hækken før eller seinere. Katta som lå under komfuren, blei så redd at hu satte i å skrike og frese og så flaug a opp i vøngyet og reiv ner alle krukkene med avleggere jeg hadde der. Og da glasat stc åpent havna katta og avleggere og krukker og vann på ryggen til sauene med tvillinglammene som lå og sola seg nedmed veggen. Stakkarene blei så vettskremte de trudde sikkert det var en ørn som var på ferde, at de lå i vegen bortover tunet og mekra og bar seg. Der dreiv bare Passop og leika med seg sjøl. Men da katt og sau og glass ramla om hverandre blei han vill som han plar bli i slike høve og jagde katta opp i treet og sauene inn under låvegølv, og vi fekk dom itte fram derfra før daen etter. Og inne på kjøkkenet dansa kopper og fat på bordet, og noen datt mer og rauk sund. Så gjekk døra tel kammeret opp, og der sto han Even og le så han rista og spørte å detta var for ein generalforsamling. Endelig fekk hu Anna tak på deg, hu er jo mye sterkere enn du og så kom du ut tor døra i en fei med hue først. Da hu var ferdig med det kom a inn att og sa: Nå får du gi meg ein kopp kaffi, Mina, for nå er det fjølset ute og hu slepper itte inn at så lenge je er her.

Je skal itte fortelja mere av detta og det som

Endelig en innrømmelse

I flere artikler i Folk og Land har det tidligere vært pekt på at kampen under den tyske okkupasjon av Norge ikke var rettet mot de fremmede soldater på norsk jord, men mot Nasjonal Samling, at det altså var en politisk kamp som ikke hadde noe med patriotisme å gjøre. Også enkelte historikere, som for eksempel Thomas Chr. Wyller innrømmer faktisk dette i sin doktoravhandling.

Nå er innrømmelsen kommet også fra et hold som vel må vite det, fra «Erstatningsrådet for tidligere politiske fanger». Rådet er blitt så grepet av mulighetene for å få en erstatning fra tysk side, at det ikke lenger spiller på de patriotiske strenger, men appellerer til Adenauers Tyskland om å strekke seg langt fordi «skader som ble påført oss er ikke forutberegnelige følger av en befolkningskamp mot en okkupasjonsmakt. Vårt krav er oppstått av en kamp som i særlig grad ble ført mot nasjonalsocialismens terrorpolitikk og verdensanskuelse».

Og da er saken selvsagt klar. Kan de tidligere bekjempere av den politiske motstander nasjonalsocialismen få en godtgjørelse for sin kamp av sine tyske partifeller som overtok boet etter nasjonalsocialismen, så er det dem selvsagt vel undt. Og vi synes oppriktig talt at det er bedre anvendte penger i Adenauer-Tyskland å la de norske fanger få dem enn at det øses ut milliarder til staten Israel, som ingen overlast har lidt. Tvertimot den oppsto jo av annen verdenskrigs ruiner. De 3,5 milliarder D-mark som utbetales dit er bare dynamitt under kruttønnen i Midt-Østen, og kan komme både Tyskland og oss dyrt å stå.

~~~~~
kom seinere, det veit du om. Men det som gjekk for seg den gongen kan være som ein liknelse på tia idag. Kjøkkenet mitt er Berlin, du er vestmaktene og hu Anna russera. Dere satt begge to i Berlin, men så lenge erta dere hverandre at telslutt rauk dere ihop, og den som blei i Berlin var a Anna. Men nå sitter du au i samre stedet. Je trur rekti at je vil skrive i blaet om detta.

Hu Marja likte itte det jeg fortalte, det var lett å sjå.

Du har nå bestandig vært ei narr og et nasagrev i all di til Mina. Je trudde det skulle blitt folk ta deg da du satt i fengsel for landsforrederi, men det er vist inga råd med slike som deg.

Da blei je sinna.

Nå skal du ut tor Berlin, jeg vil ha fred på kjøkkenet mitt. Je trur det blir lenge tel at kjem att

Mina Øvsteli.

Et tilbakeblikk og en oversikt over politiske hendelser i Europa siste 30 år

I 1933 kom Hitler til makten i Tyskland.

Her var grunnen til at det kunne skje? Sto tyskerne politisk og kulturelt sett så lavt, som man her i landet har villet ha det til i de senere år? Nei. Forklaringen ligger på et helt annet plan. Den har intetsomhelst med ønsketenkning å gjøre. Forklaringen er simpelthen den samme, som den vi også kjenner fra andre tider og andre steder i verden, også i vår tid som f. eks. fra Frankrike hvor de Gaulle er utstyrt med en makt og en myndighet a la Hitlers.

Når demokratiet kommer i forfall og i strid med seg selv, da vil no slik skje. Det gamle romerrikets forfall er også et eksempel på det.

Hva ville i så fall hendt om ikke Hitler var kommet til makten? Jo. Tyskland var da blitt et offer for kommunismen.

Dermed vet vi også, hvorledes det ville ha gått med hele Europa for øvrig. Spania i vest ble på det tidspunkt også kommunistisk styrt, men takket være Hitler og Mussolini ble dette styresett forhindret. At den spanske regjering ble fordrevet i exil, gjorde naturligvis sitt til at opposisjonen både der og andre steder innledet en formidabel forfølgelse mot og kritikk av de menn, som hadde gjort noe så formastelig som dette. Hvem der sto bak denne forfølgelse forstår vi kanskje bedre i dag. Dengang var det nok skjult for de frelstes øyne. Kommunismens vesen var det bare noen ganske få som forsto.

Under Hitlerstyret gikk Tyskland frem i velstand som aldri før. Fremgangen dengang kan nærmest sammenlignes med den økonomiske fremgang Vest-Tyskland har hatt siden verdenskrigen sluttet. En enestående fremgang og utvikling, som endog overgår selv USA's fremgang.

I løpet av to menneskealder har Europa opplevd to verdenskriger. Om resultatet av disse krige er blitt et onde eller et gode er det øyensynlig nå delte meninger om. Men det merkelige er, at der i dag endog tales om en tredje verdenskrig. Hvorfor da egentlig det?

Oppnådde man ikke det som var tilsiktet? Var det ikke så at når nazismen ble utryddet, så ville alt være såre godt? Det var jo den som var roten til alt ond i verden, og make til skjellsord i skrift og tale, som har vært brukt om den og om nazistene skal man vel lete lenge etter. A tyskerne da, de føle tyskerne o.s.v. De burde steriliseres og tilintetgjøres for all tid. Ja så lød

resonnementet blant alle våre hjemlige kloke hoder, hos de intellektuelle såvelsom hos andre og mindre aktverdige elementer. Slike som endog kunne fortelle om seg selv, at de hadde vært med på å vinne krigen, ja endog hadde vunnet krigen, og som kunne fortelle om, hvor forferdelig de hadde lidt nettopp for sin obsternasighets skyld. Til dette er i korthet å bemerke, at når de led noe, så var det deres egen skyld. De ville ikke holde den kapitulasjonsavtale som var truffet, men helst trosse okkupasjonsmakten så åpenlyst som mulig. Og da de ikke hadde maktmidler å møte den med ble de uten videre tatt i kragen av den samme okkupasjonsmakt og sendt til steder de for sin egen skyld helst burde ha unngått. Nettopp i disse dager hører vi om at 900 fanger på den lille øy Kypros fikk fri fra sitt fangenskap hos engelskmennene. Derav skjønner vi at også andre krigførende enn nazistene bruker fangenskap og konsentrasjonsleirer — dessverre.

En annen vesentlig ting trer i dag klart frem for vårt øye og det er at Hitler og tyskerne tross alt må ha reddet Vest-Europa fra kommunismen, og for det er vi dem takk skyldig. Hvorledes det ellers ville ha sett ut, kan vi best tenke oss, når vi ser og hører, hvorledes de land og folk har det, som har vært så uheldige å komme under jernhele. Vi her i landet som lite eller intet kan utrette i det storpolitiske spill, vi får være taknemlige for at amerikanerne har påtatt seg det arbeide å fortsette tyskernes oppgave å redde Vesten fra å gå sin politiske undergang i møte. Det later heller ikke til, at det nye Tyskland, som er politisk utsjaltet, har noe imot den nye ordning med USA som ledende partner. Samarbeidet mellom USA og Adenauers Tyskland er i beste gjenge. Selvfølgelig er grunnen den, at de begge arbeider mot det samme mål, å redde Europa fra økonomisk og politisk undergang. Ære være dem begge to for det.

Fra tid til annen luftes slike tanker, som å stasjonere to tyske offiserer på Kolsås i vårt fellesforsvar av Nord-Europa. Selvsagt møter slike forslag sterk motstand og diskusjon i avisene, slik som vi alltid har vært vant til det i de senere år fra en bestemt kant. Det hellige enfold som fra tid til annen ved slike anledninger utfoldes i våre aviser og hos vårt folk, det minner om sirkusklovnens meriter, når de trer frem i sirkusmanesjen.

G.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

EN NYDELIG MENNESKE- RETTIGHETSDOMSTOL

Det viser seg nå at iallfall etpar av de ledende menn bak etterkrigsoppgjøret er fullt klar over det brudd på menneskerettighetskonvensjonen de har vært med på. Og ikke bare det, de erkjenner det åpent og skamløst. Deres bekymringer skyldes ikke dårlig samvittighet over å ha trådt menneskerettighetene under føttene, men frykten for at en ny dom av utenlandske dommere skal stemple dem for allverden som rettens undertrykkere. De fikk jo det første skudd for baugen i den forbindelse gjennom den knusende dom de svenske rettslærde felte over deres onde gjerninger.

Vi har før på denne plass omtalt den nye domstol for menneskerettighetene i Strasburg. Den har nå hatt sitt konstituerende møte, og Aftenposten, som alltid har vært en varm forsvarer av lov og rett, har ilet med å intervjuet det norske medlem av domstolen, den store menneskerettighetsvenn Terje Wold, mannen som beskylte selveste blodhunden Molotov for å være «soft» da han antydte at Knut Hamsun — som Terje Wold skal være med på å feste for om noen måneder — kanskje ikke burde skytes.

Har noen hittil trodd at Terje Wold er i god tro når det gjelder etterkrigsoppgjøret, så avslører han seg iallfall så komplett og fullstendig som vel mulig i dette intervju.

For hva forteller herr Wold oss?

Jo, hvis denne nye storartede domstol skal ta opp en sak, så forlanges det, enten at den skal være tillatt fremmet av en stat, eller av noe som heter Kommissjonen for menneskerettighetene. Nå vet alle at det er statene som alltid forgriper seg på menneskerettighetene og en kan vel ikke vente at de skal tillate saker mot seg selv fremmet. Hva den berømmelige kommisjon angår, så er dens karakter gitt i og med at Norges medlem av kommisjonen er den ikke ukjente hjemmefrontsjef og høyesterettsjustitiarius Paal Berg som først takket Quisling for hans innsats og deretter var med på å dømme denne sin politiske motstander til døden i Høyesterett. Det er sannelig en fet rettferd å vente fra den kanten!

Men naturligvis tar mennene bak etterkrigsoppgjøret ingen risiko. Til ytterligere sikkerhet har Norge godtatt traktaten, men ikke godtatt domstolen som bindende for seg i alle saker! Her har de gode rettens forsvarere i Norge fint følge i England og Frankrike, som selv har gyselige svin på skogen. Det vil si, det nevner naturligvis ikke Wold, men det tilsto Aftenposten da den sist omtalte domstolen. Det ble da ettertrykkelig understreket at England ikke kunne godta fordi det hadde foretatt seg diverse mindre bra ting på Kypros og at Frankrike ikke kunne godta på grunn av uhyggelige overgrep i Algerie. Hvorfor Norge ikke kunne godta ble det ikke sagt noe om, men det skulle også være overflødig!

Vår usofte venn og Norges Høyesterettsjustitiarius Terje Wold mener da også at denne siste garanti «for at man kan få stanset saker som ikke bør fremmes» er overflødig. Flere land har bundet seg til å godta dommene, sier herr Wold, «og jeg mener at vi ikke behøver å ha noen betenkeligheter ved å gjøre det. Det Norge har fryktet, er at domstolen skulle blande seg unødig og utidig inn i norske forhold. Det tror jeg ikke vi behøver å være redd for».

Det tror ikke vi heller. Vi tror alle urettens menn i Norge kan sitte trygt på sin skam uten å bli forstyrret av menneskerettighetsdomstolen i Strasburg med de verdige rettens representanter Terje Wold og Paal Berg.

Men når Terje Wold uttaler det fromme håp om at domstolen i «første rekke er ment som et ris bak speilet», så må vi riktignok spørre for hvem? Såvidt vi forstår behø-

Ord av den røde engelske domprost

Domprosten av Canterbury, dr. Hewlet Johnson, meddeler at han tror at Stalin er i himlen: «Stalin var en hård herre. Det måtte han være når en tenker på det arbeid han hadde, men Guds visdom er stor, han ser alt. Jeg tror at Stalin er i sikker forvaring i himlen».

Domprosten meddeler videre at den sovjetrussiske oppslagsboken har 78 linjer om ham selv, men bare syv om Jesus. «De skjønner vel at jeg lever og det gjør ikke Jesus. Derfor er det jo ganske naturlig at de skriver mere om meg».

Her har det norske krigspressteskap en verdig kollega!

Saken mot «Morgenposten»

Ved tilsvarefristens utløp har Morgenposten påny søkt om utsettelse. Vi går ut fra at Hafskjold ikke uten videre vil godta en slik uthalelsestaktikk og at han vil protestere, men det er formodentlig likevel all grunn til å tro at bladet får det som det vil med utsettelsen.

Deutsche Handels- kammer in Norwegen

Medlemsfortegnelse (Forts. fra nr.38)

Aalesunds Bunkerstasjon A/S
Aalesund.

Aalesund og Møre Privatbank
A/S, Alesund.

Aalesunds nye Kreditbank A/S
Alesund.

Aalesunds Saltkran A/S Salzim-
port, Alesund.

Aall—Ulefoss Brug, Holzschleife-
rei u. Sägewerk, Ulefoss.

U. Aandahls Eftf., Iversen &
Aandahl A/S, Manufakturwa-
ren, Molde.

Jens Aanesen, Grafisk Fagforret-
ning, Pilestredet 27, Oslo.

A. Aanonsens Blikk og Metallva-
refabrikk, Lakkegt. 19-20, Oslo.

A/S Aarenes Interessentskab, Le-
derfabrik, Flekkefjord.

«Tilbake til barbariet»

Denne artikkelen i nr. 6 burde gjerast betre kjend enn «Folk og Land» maktar gjennom sine teigar. «F. og L.» kjem ikkje fram til mengda. Dagspressa teier, og Kringkastninga teier. Og den som har mengda på si side, han

ver ingen stat frykte noe fra den domstolen, de kan trygt fortsette med å trække alle menneskerettigheter under bena, de kan skyte og fengsle og forfølge politiske motstandere uten betenkeligheter. For skulle noen overleve og klage over sine tapte menneskerettigheter, så vil nok alle statenes Terje Wolder og Paal Berger sørge for at «saker som ikke bør fremmes» blir tilbørlig undertrykket.

Amerikansk arméjurist tar tilorde mot løgnen

Foretok som oberst inngående undersøkelser gjennom 17 måneder om Flossenburg konsentrasjonsleir

Fremdeles gjentar de norske aviser løgnen om de 6 millioner gassede jøder, mens en andre steder i verden begynner å inn- ta en mere forsiktig holdning til de groteske krigs- og etterkrigslovene, kanskje fordi en er redd for selv å bli ofre for dem ved neste korsvei.

Fra den amerikanske avis «Deutsche Wochenschrift», St. Louis for 20. november ifjor gjengir vi nedenstående artikkel forfattet av den amerikanske advokat S. F. Pinter, som i egenskap av arméadvokat med obersts grad i Tyskland gransket materialet vedrørende tyske konsentrasjonsleire. Vi har oversatt artikkelen fra en svensk gjengivelse i «Fria Ord»:

For noen dager siden — skriver advokat Pinter — sendte det engelske nyhetsbyrå Reuter ut til avisene her en beretning, som var full av falske opplysninger. Beretningen gjaldt tyveårsminnet fra den såkalte «krySTALLNATTEN» i Tyskland. Den ble betegnet som en datidens massaker. I virkeligheten var det over hodet ikke tale om noen massaker. I høyden kan en tale om mishandling og hærverk på eiendom. Det har iallfall mine klienter opplyst til meg, og de er tidligere tyske jøder som var med på det hele og som ble utsatt for forfølgelsen. I denne forbindelse gjør dette hatefulle engelske byrå påny bruk av det fritt oppfunne tall om seks millioner jøder, som skal være drept, i den hensikt å drive antitysk propaganda.

Til dags dato er det ikke fremlagt noe slags bevis for at det dreier seg om hundretusner, langt mindre da om millioner.

I tilknytning hertil nevner Reuter tallet 45 000 jøder som skal være tilstede ved minnehøytiden i Tyskland og som oppgis å være de overlevende av 600 000 tyske jøder. Herunder glemmer en ganske enkelt de hundretusner av jøder som i tredveårene utvandret til Amerika og andre land. Videre har denne propagandatjeneste den frekkhet å presentere sin meddelelse som kommen direkte fra Bonn.

En lignende propagandahistorie ble sendt ut for noen tid siden av det amerikanske pressebyrå «Associated Press». Dette telegram kom fra det kommunistiske Prag og stammet opprinnelig fra det tsjek-

har makta. Dermed vert det ingen snunad.

Det er sjelden å lesa ein artikkel som høver so godt til grunnlag for ein brosjyre som den her nemnde. Med ein stutt og billeg brosjyre som kunne høva til massespreiing, ville ein nå mange som ikkje kan tenkja seg at det er gjort noko gale på deira side. Og på annan måte fær ikkje folk flest vita sanninga. Det er det folk treng, for si eiga skuld, no — og i framtida.

A. F.

koslovakiske pressebyrå. Her ble det berettet om jordfæstelsen av asken etter 3 000 russere, franskmenn og polakker, som en påsto var blitt drept i konsentrasjonsleiren Flossenburg.

At en slik opplysning intet annet er enn en skitten løgn, det vet jeg på grunnlag av mine egne undersøkelser.

Da jeg nemlig i begynnelsen av 1946 kom til Tyskland i egenskap av amerikansk arméjurist med obersts grad, fantes det i Dachau, hvortil jeg først kom, ingen som var høyere rang en meg, og jeg fikk derfor til å begynne med ingen ordre. Jeg undersøkte da hva som fremdeles gjensto å arbeide med, og fant at konsentrasjonsleiren Flossenburg fremdeles var «urørt». I den anledning foretok jeg da en grundig undersøkelse, snakket med hundrer, om ikke tusen, tidligere fanger i denne leir. Ikke nok med at jeg i månedsvis reiste fra DP-leir (de av okkupasjonsmaktene opprettede leire for såkalte Displaced Persons — vår anm.) til DP-leir i forbindelse med denne undersøkelse, men jeg tok også som jurist aktiv del i hovedforhandlingen, og jeg ble værende ytterligere noen måneder i Dachau for i egenskap av ledende USA-funksjonær å ta meg av saker i forbindelse med leirens tidligere tjenestemenn og ansatte.

Jeg holdt altså i virkeligheten på i 17 måneder med disse undersøkelser og skaffet meg grundig rede på alt som vedrørte leiren i Flossenburg. Dessuten skaffet vedkommende amerikanske arméenheter meg samtlige bøker fra den tidligere leir, og det ble sendt en hel billast til meg i Dachau. Hermed sto det til min disposisjon fortegnelser over samtlige fanger og nøyaktige lister over alle de døde, med dødsårsaken oppgitt. Det var også lister over dem som var blitt henrettet for forbrytelser.

Jeg kan altså fast og bestemt påstå at i de mange år som konsentrasjonsleiren Flossenburg besto, er ikke engang 300 personer drept, det være seg gjennom henrettelse eller på annen måte.

Stavisky-affæren:

Kelnerne fjerner skyndsomt bordene for at demonstrantene ikke skal bruke dem til barrikadebygging.

Daladiers første forholdsregler

I sin pariserbolig venter der deputerte Adrien Marquet i sterk spenning på en telefonoppringning. Daladier er blitt ministerpresident. Daladier må hvert øyeblikk tilkalle ham for å tilby ham innenriksministeriet. For det har de avtalt for fjorten dage siden det har Daladier lovet ham. Ubergripelig at oppringningen ikke kommer. Men Adrien Marquet venter videre.

Han er en av de mest interessante yngre franske politikere og er av samme alder som Daladier. Han går altså i sitt femtiende år. Han er borgermester av Bordeaux og deputert. Han var opprinnelig sosialist, men løste seg snart fra den franske sosialismes internasjonale tendenser. «Man må virkeliggjøre sosialismen innenfor nasjonen», bekjente han, «og hvis det er fascisme, så er sund menneskeforstand det samme som fascisme!» Det var han som vendte seg mot den jødiske innflyttelse i fransk politikk og dermed angrep han både sosialistenes fører Léon Blum og Georges Mandel (egentlig Jerobeam Rotschild) som holdt seg på høyre fløy. Han ser Frankrike slik det virkelig er stillet: «I en dramatisk internasjonal situasjon er vårt land desorganisert og tviler på seg selv. De arbeidende klasser er ruinert gjennom kriser og ville bli malt sønder og sammen i en krig». Han er en energisk mann med store sosiale planer, og da han satt sammen med Daladier hadde de begge svoret å redde Frankrike. I det øyeblikk Daladier kom til makten ville de danne en regjering av menn, som omfattet de dyktige hoder fra alle partier. Han, Marquet, skulle bli innenriksminister, men også en mann fra høyre Ybarnégaray skulle få en post. Kort sagt, en skulle forsøke noe som aldri var forsøkt før i Frankrike. Det hadde Daladier gitt ham hånden på — men nå gikk hele dagen uten at den

nye ministerpresident tilkalte Marquet — — —.

Endelig ringer telefonen — ja det er Daladiers byråsjef, som ber herr Marquet komme til ministeriet kvart over seks. Da Marquet til angitt tid stiger opp trappene til krigsministeriet, som Daladier har som embetskontor, ser han gangene fulle av mennesker, alt sammen politikere som Daladier har sendt bud på. De spiser smørbrød, de drikker øl, de røker — og ministeriets salonger er fulle av dem. Det ser ut som en kneipe i alle rom. Herr Marquet stivner til: hva gjør alle disse menn hos Daladier? De hører alle til den sort deputerte og hestehandlerpolitikere hvis tid nå endelig skulle være forbi. Det er slike folk som Daladier for fjorten dage siden sa at han «ville la kaste ned trappene».

Marquet trer inn i Daladiers arbeidsrom. Det er fullt av tett sigarettrøk. På kamingesimsen står konjakkflasken, bare kvart full.

«Hva skal disse folk derute?» spør Marquet.

Daladier går mot han høyrovd i ansiktet. «Jeg snakker da for pokker med hvem jeg vil». Han

slår i bordet for å understreke sine ord.

Marquet kjenner disse vredesutbrudd som Daladier er beryktet for, disse raseriscener da han brøler så vindusrutene klirrer når et dokument ikke er å finne. Men Marquet lar seg ikke påvirke av dem slik som andre, som holder det for tegn på kraft og vilje. Han vet at det heller er et uttrykk for svakhet, som gir seg utseende av styrke. Marquet spør rolig, men skarpt: «Ditt ord som du ga meg, det gjelder vel ikke mere?» Så snur han seg for å gå.

Nå jenker Daladier seg. «Ta det nå ikke slik», sier han og nøder Marquet til å sitte ned. «Hvorledes er det — vil du ha forsvarsdepartementet?»

«Tusen takk», svarer Marquet. «I verdenskrigen satt jeg bestandig bakenfor, så nå passer jeg ikke i det departementet!»

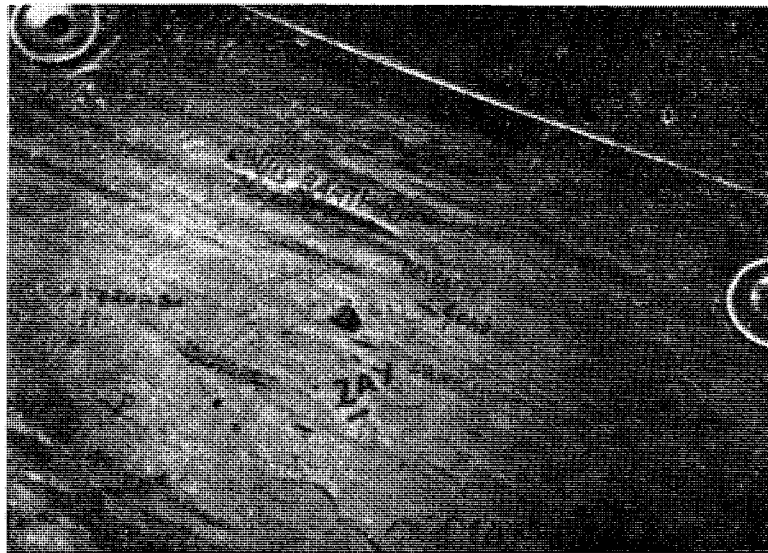
«Så overta undervisningsdepartementet da», foreslår Daladier.

«Jeg har aldri tatt en eksamen i mitt liv», sier Marquet ironisk og føyer til «da ville jeg virke som en lærer i en operette, som blir spurt: Hvorfor er De blitt lærer? og som svarer: For å lære å lese». Men så blir han alvorlig og sier energisk: «Hvis du ikke lenger husker hva du lovet meg, så får jeg snakke om det selv: Du lovet meg innenriksdepartementet!»

«Det gjør meg ondt», svarer Daladier forlegen. «Det må jeg nå gi til Frot!» Eugen Frot, advokat og deputert, en partifelle av Daladier hører til «de unge» i partiet — og Marquet forstår: Daladier, «den sterke mann» har lovet ikke bare ham, men også en til, og kanskje enda flere, innenriksdepartementet. Det går opp for ham at en mann hvis mest fremtredende egenskaper er usikkerhet og manglende evne til å ta en beslutning, ikke kan redde Frankrike, og så gir han avkall på videre samarbeide med denne mann som ikke holder sitt ord.

Det er natt. Ministerpresident Daladier sitter alene sitt kontor

(Forts. s. 6).

Som skolegutter har de skiftende regjeringsmedlemmer skåret sine navn i regjeringsbenken. En kan lese navnene Barthou, Delcassé, Mistler, Zay.

Hans Egede Nissen:

Landssvikordningens far og «The Smog»

Det er en god gammel regel at om avdøde skal man ikke skrive eller si annet enn godt. Når jeg i dag gjør et litet brudd på denne smukke sedvane, så vil nedenstående forhåpentlig opplyse tilstrekkelig om grunnen.

Professor Wilhelm Keilhau er død og borte og vi vet at han energisk protesterte mot å bli nevnt som far til landssvikanordningene, disse misfostre av grunnlovsstridige og folkerettsstridige lover. Ikke desto mindre forteller professor Keilhau selv i Verdens Gang 19. 7. 1945 at han allerede 10. januar 1941 foreslo at det skulle holdes et straffettslig oppgjør med de norske forredere og halvforredere, idet han søkte å godtgjøre at forrederibestemmelsene i straffeloven (paragraf 86) var utilstrekkelige og burde suppleres. Og Keilhau supplerte en gros.

Med Keilhau som formann ble det nedsatt en komite i London, som kom med et utkast til lov som ble forelagt Nygaardsvolds regjering og som etter flere endringer ble vedtatt uten stortingsbehandling 22. januar 1942. Dette professor Keilhaus utkast er den herostratisk beryktede såkalte provisoriske landssvikanordning, og Keilhau sier uttrykkelig om komiteens utkast: **Det var i dette utkast fra straffelovskomiteen at det først ble foreslått å gjøre NS til et straffbart forhold.**

Paul Hartmanns muntre Londonerjournal understreker at dette utkast som hokusfokus ble opphøyet til lov under navn av provisorisk anordning, helt og holdent var professor Keilhaus barn tross dennes iherdige benektelse av farskapet. Som jurist burde og måtte han kjenne den gamle rettsregel: Pater est quem nuptiae demonstrant, eller rettere da barnet er født i dølgsmål, så har det navn og arverett etter faren i følge Castbergs lover av 1915.

Når jeg ovenfor har rekapitulert noe av det mest tragiske som ble til i skyggen av Churchill og Roosevelt i London under okkupasjonen, så skyldes det at professor Keilhau — som ung jurist forsøkte seg som forfatter på Aschehous forlag og utga et par leseverdige bøker anonymt. Den beste heter Tore Tank. Om den kan det sies som Lloyd George sa at hans verste fiender var hans tidligere taler. Professor Keilhaus talerør i fortellingen heter Bergsti. Vi befinner oss i 1918 etter Tysklands kapitulasjon og svindelens og spekulasjonens følger som en la-

vine raste utover skyldige og uskyldige. På Teaterkafeen møtes heltene Tore Tank og Bergsti. Den siste: Tidens fylde er ikke kommet ennå, skjebnen er alltid langmodig.

Tore Tank spør: De tror altså på krisen.

Bergsti: «Jeg tror på de evige lover. Jeg tenker ikke på de lover sosialøkonomene forkynner om diskonto, inflasjon og andre fremmedord. Jeg hører ikke til dem som tror at barometeret er årsaken til uværet. Nei, det jeg tenker på det er gjengjeldelsens hellige lov».

«Det er den vi dør av alle sammen, varmen vår, livsvarmen dunster bort for oss. Det er den siste krise. For vårt folk døde kuldedøden i 400 år. Hva var det gjengjeldelse for? Det er problemet. Ja krisen er gjengjeldelsen. Den er sammenbruddet og den inntreffer overalt hvor noen har forbrutt seg mot det hellige. Men det vil faghistorikerne ikke forstå, fordi de ser det utenfra. Men vårt folk skjønner det ikke, det vil lyve seg vekk fra oppgjøret». — Så langt den unge Keilhau.

Over London hviler store deler av året en giftig tåke «the smog». Fra en menneskealder tilbake har den spredt seg til Norge. Megen ulykke har den medført. Keilhau, landssvikanordningens far, ble et offer for denne giftige tunge blanning av svoveldamper og kullos. Og resultatet ble: Summum jus, summa injuria.

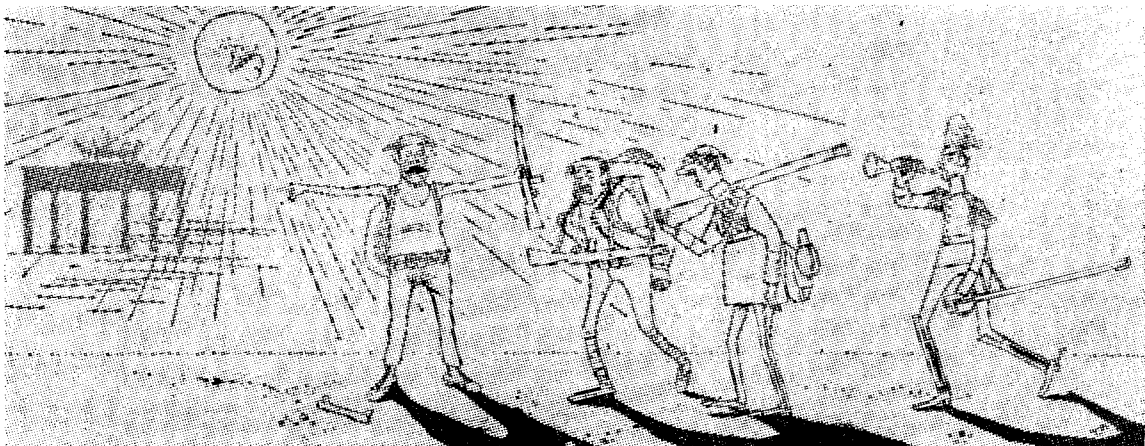
Den unge Keilhau trodde ikke at barometeret er årsak til uværet, men i 1941 går han i Londonertåken helt inn for en total skipling av årsaksloven. Verdens Gang har 6. februar i år en artikkel: Selvoppgivelsens evangelium, skrevet av Andreas Hauge. Han sier blant annet: «I 1940 bestemte politikerne seg til å sende våre folk i kamp mot verdens dengang best utstyrte og trenede soldater, etterat man i årevis hadde forsømt forsvaret og bare gitt det umoderne, mangelfull utrustning. De ansvarlige burde vært trukket til ansvar, men den historien kjenner vi». Det ble ansvarsfrihet på kort sikt.

Keilhau skrev en gang at faghistorikerne ikke forstår gjengjeldelsens evige hellige lov. Dermed uttalte han dommen over seg selv. Istedetfor sannhet og rett, fikk vi myter og legender og som professor Skeie sa: Rettsløshet. Man spør seg: Var professor Keilhau noe a la Mr. Hyde og dr. Jekyll? Londonerskodden er giftig. Hans Egede Nissen.

Slik ble grunnvollen for Berlin-krisen lagt

Aktuelle betraktninger omkring Roosevelts europafiendtlige politikk

Det er ikke rart de amerikanske statsmenn blir syke

Fata Morgana: «Fremad, kamerater, der borte ligger Berlin - -» (Der Spiegel).

Den 27. mai 1959 nærmer seg med raske skritt, og panikken blant de partipolitiske styresmenn stiger og stiger. Øverstkommanderende Eisenhower er halvsyk, nestkommanderende Dulles er helt syk, og de er vel ikke helt bra de andre heller?

Hva er de egentlig redde for? I 1945 var karene ikke redde. Da var de seierherrer.

Det kunne derfor kanskje være interessant å kaste et lite blikk tilbake til de Herrens år 1937—45. De årene ble grunnlaget lagt både for Berlin-krisen og for de andre kriser, som nå legger de bolde ledere av Demokratismen på sykesengen — den ene etter den andre.

Det er særlig to bøker som er interessante i den forbindelse og det er boken av utenriksministeren James F. Byrnes: «Ærlig Talt», og Chester Wilmots: «Kampen for Europa».

Disse to herrer forteller litt om den skylden U.S.A. har for ødeleggelsen av Europa.

Således forteller Byrnes at Roosevelt allerede i 1937 hadde bestemt seg til å gripe inn i begivenhetene i Europa.

Den 5. oktober 1937 holdt han sin berømte karantene-tale i Chikago. Her tok Roosevelt opp kampen mot amerikanernes tradisjonelle syn «at Europa kunne beholde sine vanskeligheter for seg selv», sier Byrnes.

«Presidenten var skuffet over den mottagelsen som «karantene-talen» hans fikk hos det amerikanske folk. Han ventet til årsskiftet, men så gikk han for alvor igang med å vekke opp kongressen og offentligheten».

29. januar 1938 sendte han igjen et budskap til kongressen og forlangte økede rustninger.

For å stimulere interessen åpnet presidenten det nye året — 1939 med et nytt særskilt budskap til kongressen

om en halv milliard dollar, først og fremst til luftvåpnet. Den 27. mai anmodet Cordell Hull om å få annullert loven som forbød eksport av våpen til krigførende nasjoner.

Senatet stemte forslaget ned, men president Roosevelt sendte et nytt budskap til kongressen og beklaget seg over resultatet, og ga kongressen en sterk oppfordring til å fremme forslaget uten å nøle.

Alt dette skjedde før Polens deling, og før England gikk til krig. I to år hadde da Roosevelt arbeidet for å få Amerika inn i krig mot Tyskland, og det er ikke for meget sagt at Amerika direkte presset England inn i krigen.

Samtidig som Roosevelt offisielt proklamerte Amerikas nøytralitet i den polske krise så fikk han i et spesielt møte den 4. november 1939 kongressen til å vedta loven om våpeneksport. Han skyntet seg også med å få sine folk inn i hæren.

Byrnes forteller at Eisenhower ble forfremmet over hodene på 366 eldre offiserer!

Det amerikanske folk hadde stor ulyst mot krigføring i Europa, men Roosevelt presset på, mere og mere ivrig, sterkere og sterkere. Byrnes skriver at den ene viktige handlingen etter den andre for å få Amerika inn i krigen kom

etter presidentens eget initiativ.

Den 11. mars 1940 fikk Roosevelt drevet igjennom den beryktede Låne- og leiloven.

Ved hjelp av den ga Roosevelt bort ustyrtelige mengder av skip, våpen og mat til russerne. Uten all denne hjelpen hadde vi i dag ikke hatt noen Berlinerkrise, det er iallfall sikkert.

I Jalta skalte Stalin for Roosevelt og beskrev ham som «den mann som først og fremst hadde smidd de redskaper som hadde ført til verdens mobilisering mot Hitler».

Stalin visste nok hva han snakket om. Roosevelt opptrådte som fullstendig uinnskrenket enehersker og mere diktatorisk enn noen diktator.

Den 9. sep. 1944 nedsatte han en komite bestående av utenriksminister Hull, finansminister Morgenthau og krigsminister Stimson. Denne komité skulle drøfte fredslutningen med Tyskland. Her ble den beryktede Morgenthauplan til.

«De såkalte erkeforbrytere skulle henrettes av de militære uten forutgående rettergang. Det skulle bare være nødvendig å identifisere dem etter pågripelsen».

«Alle industrianlegg og alt utstyr som ikke allerede er ødelagt ved militære operasjoner skal enten rives ned eller fjernes fra området eller ødelegges fullstendig, alt utstyr skal fjernes fra grubene, og gruveene skal raseres helt».

Tyskland skulle gjøres om til et rent jordbruksland.

Industriarbeiderne skulle antagelig sveltes ihjel.

Byrnes forteller om en hendelse i Det Hvite Hus i annen halvdel av august 1944, da president Roosevelt diskuterte den fred han hadde tiltenkt Tyskland.

«Det tyske folk», sa han «skulle ha suppe til frokost. Forts. side 8.

Krigshisseren og Europafienden Franklin D. Roosevelt.

Sambandsstatenes sikkerhetsbelte rundt jorden

Med tusener av fly klar til innsats på sekunders varsel

Det tyske ukeblad «Der Spiegel» har i sitt nummer for 21. januar i år en artikkel om hovedkvarteret til Sambandsstatenes strategiske luftvåpen (S.A.C.). Artikkelen er skrevet av bladets Amerika-korrespondent Claus Jacobi som var blitt innbudt til å bese de underjordiske anlegg. Korrespondenten skriver:

Hovedkvarteret ligger ved Omaha i staten Nebraska og aldri har jeg sett noe krigsmaskineri med en slik innbitt presisjon som dette stedet i Omaha hvor maskiner har overtatt menneskenes evne til å tenke og hvor et angrep på Sovjet kan bli satt i gang på akkurat 20 sekunder. Et førsteangrep som kan lempe ut over Sovjet en bombelast med en eksplosjonskraft som er 2000 gange så stor som samtlige eksplosjoner i siste verdenskrig.

Vi passerer geiger-apparater som i tilfelle fiendtlig angrep kan registrere radioaktiviteten i vid omkrets. Ettersom vi synker ned gjennom de tre etasjer, passerer vi den ene vaktpost etter den annen og slipper inn gjennom ståldører som veler en tonn og kan lukkes og låses på 35 sekunder. Vi går forbi etterretningssentrer, kraft-aggregater, værstasjoner og proviantlager med proviant og vann for en måned. For len-

ger kommer jo ikke verdenskrig III til å vare!

Den strategiske luftkommando har til oppgave å skremme en motpart fra å gå til krig, og å knuse ham hvis han gjør det. Den har til løsningen av disse oppgaver en kvart million mann og 70 luftkommandostøttepunkter i fem verdensdeler og langs Sovjetunionens 66 000 km lange grense. S.A.C. disponerer over 3000 fly hvorav 2100 er jetbombefly med hastigheter over lydens. Den har maskiner og baser for 9 milliarder dollars og et dagsbudsjett på 300 millioner dollars.

Av maskiner er 500 alltid i luften og en tredjedel av den samlede bombeflåte står alltid startklar på sin flyplass. En elektroherne sender i brøkdeler av sekunder ut beskjed om hvor hver enkelt S.A.C.-maskin befinner seg, dens bombelast, mannskap og kurs.

Forbindelsen til alle stasjoner over hele jorden er organisert glimrende og tar sikte på å få kontakt hurtigst mulig. Inntil 1957 regnet man med en varsel tid på 2 timer, mens den nå er minutter, og snart er den bare sekunder.

En interkontinental rakett som skytes ut fra Sovjets område, vil trenge en halv time for å nå over til Amerika. Men halvveis vil den

Forts. s. 7.

Alarm! Er det alvor eller prøve?

Stavisky — affæren FORBUNDET Ny strid på Cuba —

(Forts. fra s. 4).

og har et helt fjell av dokumenter liggende foran seg: det er dokumentene i Stavisky-skandalen. Han vil nå endelig vite hva som er sant i flommen av beskyldninger og rykter. Hans første gjerning som borgermester i Carpentras var å la gatene rengjøre — hvor skal han best begynne med kosten for å rense staten?

Han leser og leser, leser hele natten igjennom. Så står det klart for ham — hele forvaltningsapparatet må fornyes, og for at det kan skje må svært mange embetsmenn forsvinne fra sine stillinger, enten den enkelte nå er direkte skyldig eller ikke. Naturligvis skal en ikke ta for hårdt på herrene. Riksadvokat Pressard, svogeren til den tidligere ministerpresident Chautemps skal bli sjef for kassasjonsretten, herr Thomé, den tidligere leder av Sûreté générale vil man gjøre til direktør for Comédie Française, statsteatret — intet besynderlig skritt, for som dikter passer herren virkelig bedre enn som leder av politiet. Herr Chiappe, politiprefekten i Paris vil man gi stillingen som generalpresident i Marokko. Dette bestemmer herr Daladier seg for i nattens løp, og hans innenriksminister herr Frot, som kommer neste morgen, gir sin livlige tilslutning — fremfor alt må denne Chiappe forsvinne fra Paris! Men hermed har «tyren fra Carpentras» trådt i et hvepserede.

Herr Jean Chiappe er en påfallende liten mann med et uttrykksfullt ansikt, brede skuldre og temperamentsfulle bevegelser. Han holder seg rett i ryggen og bruker høye heler. Han stammer fra Korsika, og slekten Chiappe er beslektet med slekten Bonaparte. Jean Chiappe, som for øvrig også er kjent som en god bokser, kom inn i politiet og utmerket seg stadig ved energi og egen-sindighet: da Paris i 1940 ble forlatt av regjeringen og alle embetsmenn, hørte han til de få menn i ledende stilling som ble i Paris og erklærte seg rede til å vareta byens interesser hos de tyske okkupasjonsmyndigheter. Da Clemenceau, «Tigern» under første verdenskrig lot sin rival Caillaux forfølge for påstått samarbeide med fienden, beviste Chiappe sin troskap mot venner Caillaux ved å omfavne ham offentlig etter dommen!

I året 1934 har han nå i syv år vært politiprefekt i Paris og det er hans stolthet at det i disse syv år ikke har vært noen uroligheter som har kostet døds-ofre. Han lot demonstrantene demonstrere. Han holdt på at hans politifolk ikke skulle opphisse mengden ved brutal inn-gripen. På den annen side hadde han sine folks fulle tillit, for han sørget for dem: han skaffet dem syke- og aldershjem, de ble bedre betalt enn lærerne og de gikk gjennom ilden for ham. Men nettopp derfor var han en torn

i øyet på kommunistene — så lenge Chiappe var politiprefekt kunne de ikke tenke på en resultatrik oppstand. Fra venstre fløy ble derfor Chiappe angrepet på det voldsomste. Han var en mann som høyrepartiene ville støtte seg på hvis de nå ville gå løs på regjeringen i forbindelse med forbitnelsen over Stavisky-skandalen. Og plutselig så det ut til at Chiappe var skyld i sammenstøtene og massedemonstrasjonene de siste uker: han var riktignok gått skarpt frem mot kommunistene, men demonstrasjonene av høyreforbundene, frontkjemperne, den royalistiske ungdom har han nærmest fremmet for å fremme regjeringen Daladier vet at han vinner venstrepartiene for seg hvis han lar denne forhatte mann falle — og så telefonerer han 3. februar 1934 til politiprefekt Chiappe for selv å meddele at han er avsatt.

— «Herr prefekt», sier Daladier så energisk som det er ham mulig: «Jeg meddeler Dem at De er utnevnt til guvernør i Marokko. Deres etterfølger er prefekt Bonnefoy-Sibour. Han vil komme til Dem før hans utnevnelse er offentlig bekreftet og jeg ber Dem overgi Deres embete til ham».

Herr Chiappe er korsikaner og han reagerer på avsettelsen med sydlandsk heftighet. Men Daladier er sydfrenskmann og står ikke tilbake for korsikaneren med hensyn til temperament når han først blir opphisset. Så utvikler det seg en stormende telefonsamtale, som snart utarter i uttrykk som ikke kan gjengis. Herr Chiappe forsikrer at han under ingen omstendighet vil reise til Marokko og han slutter med å si: «De ødelegger meg, herr president! De kaster meg ut og imorgen står jeg på gaten!»

Så ringer Daladier av. I sin opphisselse har han misforstått Chiappes ord og han er senere rede til å sverge på at Chiappe har sagt: «Og så går jeg ut på gaten —». Dette oppfatter han slik at den tidligere politiprefekt truer med å gjøre felles sak med demonstrantene. Men det betyr igjen at regjeringen ikke mere kan stole på politiet, for hvem kan garantere at det ikke følger sin sjef som det er så begeistret for?!

Herr Daladier har møte med sin nye regjering og Chiappes avskjedigelse får allerede følger: krigsministeren og finansministeren nedlegger sine embeter. Da de har forlatt rommet ser alle på Daladier. Han sitter der taus og grunnende — oppløser hans regjering seg før den har begynt å virke? Hvor mange timer vil det vare til borgerkrigen bryter løs i Paris' gater? Da ministerpresidenten ikke sier noe, reiser innenriksminister Frot seg og sier energisk: «Jeg vil foreta det nødvendige!» Han går ut og kjører skyndsomt til innenriksministeriet hvor telefon og telegraf spiller opp: 22 regimenter blir alarmert.

Møte i Sande

Under ledelse av Th. Gran har Forbundet holdt møte i Sande Arbeiderfor-enings lokale i Sande. Møtet var avertert i lokalprisen som diskusjonsmøte, men såvidt såes var ingen møtt frem fra den leir hvor man overhode ikke synes å kjenne forskningens resultater om grunnene til at tyskerne besatte Norge, om okkupasjonen var preget av motstand eller samarbeid, om rettsoppgjøret ifølge forskere og autoritative jurister i inn- og utlandet harmonerte med historiske fakta, lov og rett som var gjeldende på handlingstiden, eller om det overhode var bygget på likhet for loven, om bistandsbegrepet etter den daværende paragraf 86 overhode var — før okkupasjonsoppgjøret — sett i sammenheng med den svære, kanskje krigsforlengende og upåtalte bistand som fra det norske næringsliv og ca. 450 000 mann var ytet tyskerne mot god betaling.

Når denne viktige bistand ikke er straffbar — kan da et medlemskap være det?

Dessuten drøftet foredragsholderen — Alexander Lange rettsoppgjørets fremtidsperspektiver, om det hadde skapt klarhet på det vesentlige punkt: Hva er rettmessig opptreden under okkupasjon? Her har det utelukket de politiske kamuflasjeoppgjør skapt total forvirring for fremtiden, da den mest hånd-faste bistand — både under Norges maximum 62 dagers krig, og under okkupasjonen, overhode ikke ble påtalt.

Det ble spurt om det skulle bli fremtidig norsk stats-skikk og bli ansett som særlig karrierebefordrende, patriotisk heltet hos statsledelsen å rømme fra det anbetrodde folk i nødens time? Det ble påvist at troskapsplikten er gjensidig, og at denne innlysende rettssetning burde hamres inn i bevissthetene. Haagerkonvensjonens regler — som er norsk rett — sikter på å holde et okkupert folk

i Reims, i Angers, i Compiègne, i Montauban. Bombefly blir trukket sammen. Intet sivilfly får gå opp mer, og skulle det likevel forsøke så skal det hindres med makt. Panservognregiment 503, som ligger i Satory blir satt i marsj mot Paris og det 21. kolonialregiment, som ligger like nord for Paris i Clignancourt må leverer ut skarpe patroner til sine fargede soldater.

Herr Frot, innenriksministeren går enda lenger i sine tiltak. Han ringer opp til Frankrikes Bank, den franske seddelbank og befaler den å ha alle sine reserver klar til forføyning bare for ham. Hvis de på noe sted utbetaler

Colombias styrte president Rojas Pinilla, som frivillig vendte tilbake for å forsvare sin ære.

(Forts. fra s. 1).

ne myrdet den liberale leder for å provosere urolighetene

i live. De pågående norske forsøk med film og «historie»-skrivning å forsøke å innbille det norske folk at den i virkeligheten helt ubetydelige sivile motstand og sabotasje hadde noensomhelst krigsviktig betydning, og derfor bør forsøkes under en eventuell ny okkupasjon — er direkte folkefiendtlig, da den kan føre til folkets totale utslettelse — hvis Haagreglene blir praktisert av en mer hårdhudet okkupant enn tyskerne var.

Foredragsholderen dokumenterte endel pikante eksempler på upåtalte militære

Forts. side 7.

penger til folk som utgir seg for å være den franske regjering, så vil han gripe til de skarpeste forholdsregler.

Sykehusene må forberede seg på å ta imot de sårede og sende alle syke som kan forlate sine senger hjem innen kl. 3 ettermiddag. Endelig ringer herr Frot til direktøren for Operaen og meddeler ham at han skal treffe alle foranstaltninger til at operahuset kan brukes som forbindingsplass.

Så kommer for Frankrike den dag da ministerpresident Edouard Daladier må vise om han er «den sterke mann», om han er den politiske fører av format som så mange holder ham for.

og de blodige oppstander som fant sted etterpå og som har gått over i historien under navn av «el bogotazo».

Den cubanske ekspresident Batista har allerede på et tidlig tidspunkt beskyldt Castro for å være organisator av de blodige opptøyer i Bogota. Men i denne hovedstad pågår det for tiden en annen prosess som også har en forbindelse med det forestående, idet hovedpersonen i denne har kunnet bidra til å kaste ytterligere lys over ansvaret for den blodige bogotazo. Den 12. mai 1957 satt Colombias president, Gustavo Rojas Pinilla, på et fly på vei til Spania etter et statskupp i hans land. Ifølge de sparsomme meldinger her den gang ble 20 av hans tilhengere brent levende på gaten under de pøbelopptøyer som fulgte. Selveste «La Prensa» skrev at Rojas Pinilla hadde vært landets mest elskede mann i sine første regjeringsår, — men, så var det altså dette med de demokratiske former som ikke falt helt i smak, og man bestemte seg for å deklare Rojas Pinilla som diktator. Grensen mellom demokrati

og diktatur er dog så forskjellig etter som øynene som ser. Husk bare hva Aftenposten i sin tid skrev: at Portugal lå under for et «demokratisk diktatur» og at Mac Arthurs styre i Japan var det «gode diktatur». Tilbake til Rojas Pinilla, så viste han det mot å vende tilbake til det land hvor man brenner folk levende for å la en parlamentarisk domstol bedømme hans styre og oppførsel i regjeringen. Og der har nå Rojas Pinilla blitt holdt fengslet, til tross for at man lovet ham fritt leide, og blir fremført til stadige forhør av sine politiske motstandere siden 15. desember. SIP-pressen over hele kontinentet latterliggjør naturligvis den tidligere president og omtaler ham på samme måte som var tilfelle med ofrene for det norske rettsoppgjør, hvormed vel alt er sagt om denne «sakens» kvalitet. Ekspresidenten er ikke selv et øyeblikk i tvil om at dommen er forutbestemt, men det som interesserer i øyeblikket er hvilke konsekvenser domfellelsen vil få. Vil den føre til en ny oppstand på colombiansk jord?

S.

Oslo Stigefabrikk

Inneh. ALF T. LUNDE,

Mosseveien 8, Oslo

Tlf. 68 88 37, priv. 87 07 79

Skyvestiger oljet m/ cadi-merte beslag. Takstier av jern, malertrapper og heisbare loftstrapper.

Et blikk tilbake og et fram FORBUNDET - USA's sikkerhetsbelte —

Da jeg leste det utmerkede stykke, «Skumring over vestens kultur», kom jeg i tanker om en forutsigelse jeg formet i anelse om hva som skulle komme.

Først i tredveårene hadde jeg sagt A til en ny verden, og da 1940 kom, så var det i grunnen bare å fortsette på B og C. Dermed havnet jeg omsider i Berlin og satt i SS hovedkontor i et byråkrati som formerte seg etter Parkinstons lov, slik som det også gjør her.

Der satt vi altså, som mere eller mindre passive tilskuere til det verdensdrama som tok sikte på å knuse det Europa som hadde gitt oss våre verdier, og jeg syntes det var forferdelig at intet kunne gjøres.

I en artikkel med påfølgende rasende diskusjon med de høye herrer om det vanvittige i at ungdom skulle forblø og dø mens de gamle satt hjemme i relativ sikkerhet, kom dette til slutt for Himmels øre og han ga ordre til Folkestormen.

Det var på høstparten 1944, og Europa sto ikke til å redde. Hadde de hatt folkestormen i 1939 og beholdt ungdommen og elitetroppene fra SS til sluttkampene, så hadde kanskje Europa vært forskånet for dette hysteriske vanvidd mot den tredje verdenskrig.

Mismotet bredte seg, især blant de vernepliktige Wehrmachtsoldater og offiserer, og SS besto av hummer og kanari fra Banat og Turkestan og noen overlevende frivillige fra Norden.

Luftwaffe var slått, de nye turbinjagere, V1 og V2 skaket nok fienden litt, men de var for få. Atombomben og de andre nye våpen kom ikke — hvor ble det av dem?

Hvem laget den første flyvende tallerken som ble sett over Østersjøen i 1943?

Av egen interesse og i embets medfør hadde jeg studert både det jødiske og det tyske folk. Og det slo meg at det var mange likheter. Begge var intelligente og ville være herrefolk, og begge var bastardfolk. Vant jødene denne gang over tyskerne, så ville tyskerne overta jødernes tragiske skjebne for de kommende tusen år.

Jødene hadde lang erfaring i propaganda, tyskerne var nybegynnere, de var for ærlige i det fordekte spill. De kunne nok slåss, men når jødene fikk lurt med hele verden til å ødelegge både tyskerne og Europa, så måtte det ende med tragedien.

Dette formet jeg i en artikkel og sendte de tre største aviser. «Fem minutter før tolv». Jo, overskriften kom i alle aviser, men ikke min spådom. Men det var nok mange som leste den, og kanskje le-

ver noen av dem i dag.

Hvem kaster den første sten?

Tranmæls tropper møtte opp på Fornebu og kastet sten. De hadde uflaks og traff en engelsk istedenfor en tysk general, men hensikten var god.

Vi får vondt i maven om det kommer etpar tyske offiserer til Kolsås.

Kanskje vi skulle alliert oss den andre veien?

Men da hadde vel Krusjtsjov forlangt å få noen øst-tyske eksperter hit, og vi hadde fått vondt i maven igjen.

Det er ikke greit å være Ola Nordmann. Vi skulle vel stått der vi sto før 1905, men det er harmelig å ha en storebror som ikke er hvit neger og engelsk molbokoloni.

Men Ola Normann får trøste seg med at det var han som vant. Tyskerne tapte, nazistene og fascistene fikk svi på pelsen de også.

Selv Peter fornektet sin tro da Kristus var tatt av hjemmefronten.

Men det gikk annerledes enn fariseerne trodde, for de kristne gikk gjennom nederlag til seir.

Roosevelts vakre friheter koker vist bort i kålen mens det fyres under atomgryten. Tyske eksperter i øst og vest, men noen fred har vi ikke fått som de lovet oss.

Hvem seirer til slutt?

De overlevende.

Ola Furuseth.

Hetlesaken —

(Forts. fra s. 1).

Stortingsmann Garbo beklaget i Stortinget ikke så sterkt Hetles ulykkelige skjebne som dette «triste» at «frifinnelsen ble foretatt av krigstidens myndigheter. Frifinnelsesdommen fikk ikke det klare og uomtvistelige preg som man ville fått dersom våre nasjonale myndigheter hadde behandlet saken».

Han nevnte ikke at disse berømmelige «nasjonale myndigheter» i 35 år unnlot å foreta seg noe som helst og at all sannsynlighet taler for at Hetle den dag idag hadde sittet der med den feilaktige dom hvis ikke NS-myndighetene hadde hatt mere sans for rettferd og renslighet enn de tidlige myndigheter. Og de som begikk nye justismord fra 1945 og utover.

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke — Voldsminde

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

(Forts. fra s. 6).

bidrag til tyskernes krigsførsel, f. eks. dengang hele deres Norgesfelttog hang i en tråd, før de ved hjelp av heilnorske, ekte, gode nordmenn fikk utbedret flyplassene ved Trondheim. Han nevnte admiral Sir John Cunninghams forklaring at denne utbedring var grunnen til at han ikke kunne ta igjen Trondheim!

Flere talere utdypet foredraget på flere punkter. Drolsum kom således med et interessant innlegg. En taler spurte hvorfor Folk og Land befattet seg med fluorsaken, svaret utløste munterhet. Fremmøtet var relativt bra. Foredragsholderen ba hver især å bringe de gjengitte sitater fra historikere og jurister videre til personer som hadde opplysning behov.

*

Forbundets formann, Anders Hafs kjold, ga en instruktiv orientering om den sak som er foranlediget av Morgenpostens skrivelier. Morgenposten søker stadig utsettelse med å bevise sine påstander! Den fremmøtte journalist fra Fremtiden i Drammen noterte meget, men bare én eneste ting kom i Fremtiden og derfra i Dagbladet og det var den gale opplysning at Morgenpostsaken skulle opp nå! «Fremtiden» ligger åpenbart under for parolen at det norske folk ikke tåler sannheten om disse livsviktige spørsmål.

En ny okkupasjon kan nårsomhelst bli aktuell!

Referent...

KRUSJTSJOV SKÅLER FOR KRUPP!

Her hjemme var det som kjent for noen tid siden stor jubel i pressen over de fornærmelser KNS godtok i forbindelse med Alfried Krupp von Bohlen und Halbachs deltagelse i en norsk regatta. Han ble sjikanert fra å delta, En av dem som jublet høyest — bortsett naturligvis fra Dagbladet — var kommunistbladet Friheten. La oss da få lov å fortelle bladet at dets store forbilde Krusjtsjov nylig besøkte Leipziger messen hvor han med stor interesse besøkte Krupps utstilling. «Da han ble budt konjakk i glass av Kruppstål», forteller Aftenposten, «lot han seg ikke be to ganger. Krusjtsjov skålte for Alfried Krupp von Bohlen und Albach og sendte ham sine personlige hilsener». Slik ser altså Dagbladets og Frihetens kjære venn Krusjtsjov på «krigsforbryteren» Krupp!

Arkitekt

HUSTAD

BÆRUMSV. 5, Ø. ULLERN

Telefon 55 61 29 — Oslo

(Forts. fra s. 4).

bli oppdaget og varslet av den langt fremskutte elektronsperring som USA har trukket rundt hele sitt område. En sperring som har kostet 4 milliarder dollars.

Når alarmen går, stiger de startklare maskiner tilværs og ved prøver har det vist seg at de er på vingene i løpet av 3 minutter.

Dette glimrende resultat skyldes ikke bare et første-klasses materiell, men også et personale av høy klasse. Mannskapene er alle frivillige, med en gjennomsnittsalder på 36 år og en gjennomsnittlig tjenestetid på 12 år. Tjenesten er hard og sliter på nervene, da det aldri går et døgn uten alarm. Og hver gang sirenene begynner å hyle og lysene å blinke vet ikke noen om det er øvelse eller dag X.

Omtrent tusen alarmbesetninger hvis atommaskiner alltid står klar til innsats, lever og sover som en sammensveiset enhet under hele sin tjeneste. De kan bevege

seg fritt i sine støttepunkter, men må adri skilles. Går én til frisøren, må alle gå dit, drikker én en kopp kaffe, må alle ta en kopp. Under sitt alarmberedskap har de til sin disposisjon en bil hvis røde lys gir den forkjørersrett overalt, og setter de fra seg bilen må dennes forhjul alltid vise mot gaten, aldri mot fortauet.

Det gjelder å spare tid.

For få uker siden tok det 30 sekunder fra en alarmordre gikk ut og til kvittering var kommet fra alle støttepunkter. Nå tar det bare 20 sekunder og det arbeides feberaktig for å få tiden ned til 5 sek.

S. A. C.-besetningene har alle hvert sitt mål innen Sovjetunionen. De trenes med dette mål for øye og kjenner det så godt at de vet mere om det enn deres egen hjemmelandsby. At både maskiner og besetning er første-klasses, og fremgår bl. a. av statistikken som viser at der i 1957 bare var 5 uhell på 100 000 flytimer.

Fra Valdres

Det er sist i januar. Posten er kommet. Som vanlig griper jeg etter lokalavisen for å se etter de siste nyheter.

Det første jeg ser er en uventet dødsannonse over min gode venn distriktssjef Ingvar Øygard, Røn, Valdres.

Øygard var utdannet som lærer og var før krigen ansatt i sin heimbygd V. Slidre. Her gjorde han et stort og godt arbeide som lærer. Så kom krigen. Øygard var med i den og gjorde i krigen som ellers i livet sitt beste for folk og fedreland. Da den sluttet fulgte han sin overbevisning og meldte seg inn i NS. Det førte til at han mistet sin lærerstilling da de «gode nordmenn» kom til makten igjen i 1945. Han ble sammen med oss andre kastet i fangehullet. Så traff jeg da min venn igjen 15. mai på Fagernes, hvor vi var sammen til 3. juli. Så ble vi med lastebil fraktet til Bondelia ved Gjøvik, hvor vi var sammen til 12. april 1946, da vi ble fraktet til Astjern på Hadelandsåsen. Vi ble lenge sammen og delte sorger og gleder.

Sommeren 1958 ble siste gang jeg skulle treffe ham. Lite ante jeg dengang at det var vårt siste møte. Nå er det bare minnene igjen, men så er det også bare gode minner fra et samvær over 2 år bak piggråd og låste dører. Ingvar Øygard vil alltid bli i mitt minne som en av mine beste kamerater.

*

21. februar slår jeg opp Folk og Land. Jacob Flittig er død! Nok en gammel kjenning fra en svunnen tid. Vi traff hverandre på Bondelia sommeren 1945 og var sammen på kjøkkenet både på Bondelia og på Astjern.

Så har da atter en av de gamle fangekamerater lagt vandringsstaven ned. Flittig var en mann med edle gode egenskaper, et menneske som ble respektert av alle sine kamerater.

Jeg traff Flittig ved Hov i Land en gang jeg reiste på toget. Han hadde det samme gode smil og humør, men han så ikke så sterk ut. Nå er han borte for alltid. Bare de gode minner er igjen.

Engbret Langødegård.

Tiltale mot redaktør

Lundehäll

Vi har før i Folk og Land omtalt en brosjyre som er utgitt ved redaktør Sven Lundehäll. Den ga en inngående redegjørelse for jødespørsmålet og med de lover en nå har i Sverige for separatbeskyttelse av jøder, antydte vi at den kanskje ville føre til ubehageligheter for forfatteren. Det viser seg å slå til for det er nå reist tiltale mot Lundehäll for overtredelse av det som med et underlig ord betegnes som trykkefrihetsforordningen. Så går det vel på samme måte med ham som med Carlberg. For det er som bekjent bare tyskere en kan si noe stygt om ustraffet.

De allierte bombet -

(Forts. fra s. 1).

også Goethe undret seg over: «Pompei virker så trang og liten at det forbauser alle - den er mere modell og dukkeskap enn bygninger». Sannelig en imponerende relativhistorisk betraktningssmåte for en besøkende som kom fra Weimar. — De første resultatene utgravninger begynte 1748 under ledelse av ingeniøren Rocco Giacchio de Alcubierre, under beskyttelse av Karl III av Neapel. Den 6. april ble det første veggmaleri funnet. Fra denne datum er det med avbrytelse gravd videre til i dag. Tre femtedeler av byen ligger blottet, og vidunderlige ting er kommet for dagen.

I april 1943 fløy allierte oppklaringsfly over byen. De mente det var tegn som tydet på at en tysk panserdivisjon holdt seg skjult i ruinene (hva ikke stemte). Den første bomben traff Forum — 150 bomber fulgte etter. Skaden var uhyre. Sønderslått og strødd omkring og atter begravd ble de minnesmerker og bygninger som med så megen møyne var brakt frem i lyset.

Så langt forfatteren, som på et annet sted skriver:

Under utgravningen støtte

forskerne på hulrom som ikke var annet enn de avtrykk det første slag hadde laget av de livløse legemer. De fylte gips i noen av hulrommene — og slik oppsto de spøkelsesaktige kroppene til folk som døde for 1700 år siden.

Det dreier seg om de berømte skjeletter og skikkelser fra Mysterienes Hus som også ble ødelagt under bomberegnet i 1943.

Vi har før nevnt at den siste verdenskrig og det som fulgte etter den brakte menneskeheten mange og lange skritt tilbake mot barbariet. I den forbindelse kan det være interessant å tenke på at Napoleons soldater under okkupasjonen ble satt inn i utgravningsarbeidet. Hoffmaleren Francois Mazois (1783—1826) forteller at han selv så 1500 soldater arbeide med dette, men han legger riktignok til at de var så lite forsiktige, at en måtte innskrenke seg til å la dem grave ut bymuren og amfiteatret. Likevel får en vel si at de sto betydelig over de etterfølgere under den annen verdenskrig som uten hensyn til kulturskattene lot det regne med stål og ødeleggelse.

Berlinkrisen —

(Forts. fra s. 5).

suppe til lunsj og suppe til middag for lang tid fremover».

Det var vel noe av denne Rooseveltiske suppen NS-fan-gene også fikk del i her i 1945. Hva skal man si om et slikt fredsprogram! Det kan da umulig være for meget å si at det var sinnssykt.

Men på Quebec-konferansen i september 1944 ble Morgenthauplanen godkjent og undertegnet av Churchill og Roosevelt! Den som stoppet Morgenthauplanen var så rart det enn høres Molotov.

I 1945 rykket han nemlig ut med planen i de tyske aviser og skapte en meget hatsk stemning blant de tyske industriarbeidere. Roosevelt var da død, og de nye makthavere turde ikke opprettholde planen av frykt for at hele Tyskland skulle gå over til kommunismen.

Det hendte forøvrig mere av viktighet på konferansen i Quebec. Her ble også okkupasjonssonene i Tyskland trukket opp. Engelsmennene og amerikanerne tok sin del og overløt resten til russerne. Denne sonedelingen har aldri vært ordentlig offentliggjort. Men det er temmelig sikkert at Berlin hverken tilhørte den amerikanske eller den engelske sone. Wilmut sier at Roosevelt hadde sagt at det ikke

var politisk ønskelig at vestmaktene kom fram til Berlin før russerne (!)

Roosevelt har altså gitt bort hele Berlin til russerne! Når amerikanerne i dag er i Berlin, så kommer det av at Eisenhower byttet bort et stykke han hadde tatt ulovlig av russernes sone for å få lov å være i Berlin. Den amerikanske opinion var forarget over at russerne befrikk de byene i Europa som amerikanerne kjente navnet på. Derfor måtte Eisenhower bytte til seg en plass i Berlin. Roosevelt ga også bort Königsberg, han tillot russerne og polakene å dele Østgrensen. I Jalta ga han sitt samtykke til at den polske vestgrense ble skjøvet frem til Oder. Han protesterte svakt da Stalin sa at han vil skyve den videre frem til Neisse, men han nektet ikke. I det hele er sannheten den, at den stilling russerne har i Europa, den har de ikke tatt, nei de har fått den av USA's president Roosevelt. I 1944 hadde Roosevelt makt nok til å holde russerne ute både av Tyskland og Tsjekkoslovakia, men han ønsket det ikke. Han ønsket å gi tyskerne tynn suppe og atter tynn suppe. Han ønsket å rasere all industri og legge Tyskland ut til poteteskiver. Han ønsket å dele Tyskland opp i småbiter. Heldigvis har man vel lov å si, så

DAGBLADET ER MEST BEKYMRET PÅ ISRAELS VEGNE

Dagbladet er seg selv likt. Det kommenterer naturligvis også fnysende dette at den geskjeftige fredsregjering Gerhardsen med atombomben i baklomma på si har solgt ammunisjon til en søramerikansk diktator. Men det verste ved affæren, synes bladet er dette at den samme regjering gjorde vanskeligheter da det gjaldt å selge noen utransjerte fly til — ja hvem tror De? Ja, naturligvis: det fredsommelige Israel! Men heldigvis gikk det da til slutt i orden — uten borgerlig mistillitsforslag i den anledning — slik at de norske soldater i Gaza-området ikke skal bli arbeidsledige fordi Israel mangler aggresjonsmaterieil.

SEPP DIETRICH LØSLATT

Den tidligere Obergruppenführer und Generaloberst der Waffen-SS Sepp Dietrich ble i mai 1957 dømt til 18 måneders tukthus for sine handlinger under Røhm-kuppet 24 år tidligere! Han var da nylig sloppet ut fra årelang fengselsopphold i Landsberg, hvor han pådro seg en alvorlig hjertesykdom. Likevel ble det avslått av retten å la fullbyrdelsen utstå.

døde han før han fikk satt sin Morgenthauplan i verk, men den arven som Eisenhower har fått er ikke lett å løfte. Og særlig må den være tung for Eisenhower, som har vært med på ødeleggelsene. Det er ikke det minste rart at amerikanerne blir syke.

Vestmaktene står nå overfor den kjennsgjerning at de er nødt til skrive under på og offentliggjøre alle Roosevelt's galskaper. Hvis de anerkjenner Øst-Tyskland som selvstendig kommuniststat, hvis de skriver under på at russerne skal få Königsberg, hvis de anerkjenner Oder-Neisselinjen som Polens vestgrense, så skal de kanskje få lov til å være i Berlin en stund til. Men hvis de ikke gjør det, så skal de bli kastet ut til spott og spe for hele verden.

Hele verden får da vite hvilke glimrende politikere og strateger amerikanerne var.

Den amerikanske utenriksminister Byrnes hadde nok en følelse av at amerikanerne var blitt lurt opp i stry. Indianerne hadde rett da han sa: «Hold meg for narr en gang, og skammen faller på deg — hold meg for narr to ganger, og jeg står igjen med skammen».

O. K.

Nå er han sloppet ut igjen og merkelig nok fremdeles levende. Tilbake i Landsberg-fengslet sitter nå generalfeltmarskalk Schörner, som ble nektet å få sin sak gjenopp-tatt tiltross for de nye beviser som ble fremlagt. Dette er tysk demokrati i sin verste form.

VAR DE UNGARSKE FLYKTNINGER KOMMUNISTER?

Bladet «Common Sense» i New Jersey meddeler at det går mere og mere opp for den amerikanske offentlighet at de første 6 200 flyktninger fra den ungarske oktoberrevolusjon i 1956 var kommunistiske gatekampsfolk av jødisk tro. Dette vet de øverste innvandringsmyndigheter om, skriver bladet, men det blir likevel ikke foretatt noe mot dem.

SOSIALISTENE GIR Penger TIL NY BORGERKRIG

I Norge sender Arbeiderpartiet ammunisjon til de brannfarlige søramerikanske stater og bidrar således til å holde krig og uro vedlike. Og som makthavere selv hjalp de naturligvis den sittende regjering Batista. Kollegene i Vest-Tyskland, som er i opposisjon, bidrar også til å holde krigen vedlike, men de gir hjelpen i form av kontanter til den spanske eksilregjering. Det ble samlet inn som en førstegrøde DM 10 000 i lokalforeningene til det smukke formål å få istand borger-skrift i Spania igjen. Det er den tyske «Stalhelm-Informationsdienst» som meddeler det.

14 AR I UTENLANDSK FENGSEL

Kirkepresident D. Stempel i Speyer har fått anledning til å besøke de tyske krigsdømte fanger i Frankrike, Belgia og Nederland. I fengslene i Paris, Brüssel og Breda holdt han gudstjenester. En stor del av fangene har nå tilbrakt 14 julaftner i fengsel. Anstrengelsene for å få dem friggitt må fortsettes, sier Stempel og peker på at straffefullbyrdelse i et fremmed land utvilsomt er langt hardere enn i ens eget. De krigsdømtes sjelelige tilstand blir verre og verre. Den årelange adskillelse fra familiene og bekymringer for hustruer og barn og for gamle foreldre hviler særlig tung på dem. Det er «Der Ring» som bringer denne meddelelse. For egen regning vil vi tilføye at det iallfall geråder de norske myndigheter til heder, at de forlengst har sendt de siste tyske fanger tilbake til deres fedreland.

DE SISTE

BENÅDNINGER I JAPAN

I Japan er nå endelig Sugamo-fengslet lukket og de siste 83 krigsdømte japanske patrioter er løslatt.

DENAZIFISERINGSMINISTEREN SOM STRAFFANGE

I Bayern fant en denazifisering så viktig at det måtte oppnevnes en egen minister for det. I disse dage er denne tidligere minister, Lortz, i Bremen blitt idømt tre og et halvt års tukthus for falskneri og mened m. v. Slike toppfigurer var det som foresto denazifiseringen og den karakteriserer jo på en utmerket måte hele etterkrigsforfølgelsen.

FRIMURERIET FORBUDT I ØSTSTATENE

Etter hva Europa Korrespondenz meddeler er frimureriet forbudt i Sovjetsamveldet og alle øststatene. I USA er det for tiden 3,7 millioner frimurere, i Canada 230 000 i Australia 150 000 og i Syd-Amerika 80 000. Også i Europa er det naturligvis et betydelig antall medlemmer.

HVORFOR DÖNITZ MATTE DÖMMES

En forstår kanskje hvorfor en måtte dømme storadmiral Dönitz under Nürnbergprosessene når en leser hva den engelske storadmiral Viscount Cunningham of Hyndhope skriver i «The Sunday Times» etter å ha lest boken til Dönitz: «I første rekke må det slås fast hvilken sund oppfatning Dönitz hadde om den eneste måte en kunne tvinge oss i kne etter at en invasjon ikke lenger var mulig. — Dönitz er sannsynligvis etter hollenderen de Ruyter den farligste fiende England har hatt. At hans politiske ledelse tok så lite hensyn til hans råd var vår store lykke!»

FOLK og LAND

Ekspedisjon og kasse:
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96

Boks 3214

Abonnementspriser

Kr. 25,- pr. år, kr. 12.50 pr. halvår. Sverige og Danmark: kr. 29.00 pr. år, kr. 14.50 pr. halvår. Utlandet forøvrig: kr. 33.00 pr. år, kr. 16.50 pr. halvår. I nøytralt om-slag kr. 35.00 pr. år, kr. 17.50 pr. halvår.

Løssalg 65 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter over en spalte.

Bruk postgiro-nr. 16450.

Utgiver A/L Folk og Land

Sambandstrykkeriet

Oslo